NAM THỨ MƯỜI BAI, SỐ THỨ 2187 — NGÀY THỨ NĂM 3 JUILLET 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL
Nº 2452

BÁO GIÁ

	Tonkin	Annam	Nam-kỳ	Cao-miên	Lào	Ngoại-quốc
Một năm	6 $ 00	8 $ 00	8 $ 00	8 $ 00	9 $ 00	12 $ 00
Các công-sở	»	8	10	10	12	»
Sáu tháng	3 . 00	4 . 50	4 . 50	4 . 50	5 . 50	6 . 00
Ba tháng	1 . 50	2 . 25	2 . 25	2 . 25	2 . 75	3 . 00
Một tháng	0 . 80	1 . 00	1 . 00	1 . 00	1 . 00	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. G. SCHNEIDER
Directeur : HUỲNH VĂN-LANG
Rédacteur en chef : BÀN-HUỲNH-LỘC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LOÃN

Adresse télégraphique :
TRUNG BAC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large
Une seule insertion . . . 0 $ 30 le cm
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . 0 $ 15 le c/m
Reclame dans la 1re page . . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái vấn-đề giáo-dục ở nước ta bây giờ

Cứ cái thời-đại ta, cái xã-hội ta như đã kể trong bài trước thì làm người sống ở vào một cái thời-đại như thế, một cái xã-hội như thế phải có những cái tri-thức thế nào, đủ những cái năng-lực thế nào mới có thể ứng-phó với cái thời-đại của mình, cái năng-lực của mình đây mà trở nên một con người có ích cho thân mình, cho nhà mình, cho nước mình được, cũng đã tỏ rõ như bàn tay rồi; nhưng làm thế nào cho có được những cái tri-thức, đủ được những cái năng-lực như thế? Chẳng phải trông về sự giáo-dục thì còn biết trông về cái gì.

Giáo-dục tức là cái khuôn để tô nặn người ta, là cái lò để nung-đúc người ta, nặn vuông thì ra vuông, nặn tròn thì ra tròn, muốn nặn gì mà chẳng được, đúc gang thì thành gang, đúc sắt thì thành sắt, muốn đúc gì mà chẳng nên. Muốn cho quốc-dân mình có đủ cái tri-thức, cái năng-lực để ứng-phó với cái thời-đại, cái xã-hội của mình thì cái khuôn giáo-dục phải nặn theo cái kiểu-mẫu của thời đại mình, xã-hội mình, cái lò giáo-dục phải đúc theo cái thể-chất của thời-đại mình, xã-hội mình, nghĩa là cái phương-châm giáo-dục phải cho thích-hợp với sự yêu-cầu ở trong cái thời-đại, cái xã-hội này vậy.

Sự yêu cầu ở trong cái thời-đại mình đây là cái gì? như trên kia đã kể, tất ai cũng biết là cái mới cái lạ, cái khôn cái khéo mà mình phải bắt-chước kịp người; cái phép chính-trị thế nào là tinh mật, cái thuật ngoại-giao thế nào là ổn-đáng, cái cơ-quan giao-thông thế nào cho chỉnh-bị, cái phương-pháp vệ-sinh thế nào là hoàn-thiện, làm thế nào mà khai phát được tài-nguyên trong xứ, làm thế nào mà điều-tế được sinh-kế trong dân, làm thế nào mà công-nghệ thương-nghiệp văn-hồi được lợi quyền, làm thế nào mà canh-nông mục-súc tăng tiến được vật-sản, v. v. ấy đều là những cái cấp-vụ trong một dân một nước không thể một ngày nào không trù tính kinh-doanh, mà ở vào cái thời-đại này, cái cách trù-tính kinh-doanh lại phải khác hẳn với những thời-đại trước. Ta cần có giáo-dục là cần có nơi chỉ vẽ cho ta thảo được, làm được những cái mới cái lạ, cái khôn cái khéo đó; những cái mới cái lạ, cái khôn cái khéo đó thì nước Đại-pháp kể vào bậc đầu đẳng ở trong thế-giới bây giờ; chữ Pháp tức là cái kho tàng chứng-chất những cái học-thuật văn-minh; sách Pháp tức là cái ngòi lửa hun xông những cái thế-lực giàu mạnh; ta tinh-cờ mà được người Pháp sang bảo-hộ đất ta thì do Pháp-học mà thâu-nhập lấy những cái mới cái lạ, cái khôn cái khéo đó là tiện lắm rồi, vậy cái phương-châm giáo-dục cần cho thích-hợp với cái thời-đại mình đây là phải dạy Pháp-học, mà học Pháp-học đây không phải là chỉ học để đủ sai phái ở các tòa các sở hiện thời mà thôi, không phải chỉ học để đủ bon-chen được một chức, kiếm chác được một phần lương, vinh thân phì-gia, bợ trên lòe dưới mà thôi; học Pháp-học đây phải học cho đến nơi đến chốn, tốt-nghiệp được ở các trường chuyên môn, chen vai ở các ban đại-học, học cho thông hiểu được, tập rèn được những yếu-thuật văn-minh ngày nay, mà có thể ứng-dụng ra được ở xã-hội để cùng khách năm châu đua tri ganh tài, cùng bước lên cái bực thang tiến-hóa; vì có thế mới khiến cho người ta có đủ cái tư-cách tự-trị tự-hoạt ở cái thời-đại này vậy.

Cái thời-đại mình đây buộc mình phải có một cái giáo-dục như thế, mà cái xã-hội mình đây lại buộc mình phải có một cái giáo-dục đặc-biệt với xã-hội người ta nữa. Sự yếu cần ở trong cái xã-hội mình đây là cái gì? như trên kia đã kể, chẳng phải là cái quốc-túy mấy ngàn năm, xã-hội ta đã nhờ đấy mà tương-sinh tương dưỡng, tương-bảo tương-trợ an toàn chót-lót cho được đến ngày nay đấy ư? lại chẳng phải là sự đồng tâm hiệp lực, khắc-khổ cố gắng để cùng nhau vượt khỏi cái vòng bần nhược trong một thế-kỷ này ư? Vì thế mà cái luân-lý lễ tục của tổ tiên, cái lề thói cần kiệm nhẫn nhục của dân-tộc ta là cái nền giáo dục cũ của ta đời trước cũng không thể bỏ được. Vậy cái phương-châm giáo-dục cần cho thích-hợp với cái xã-hội mình đây là phải gây lấy một nền quốc-học đem những cái tinh-thần quốc-túy còn thiêng liêng phảng-phất mà truyền đạt cả vào trong cái sinh-mệnh quốc-văn, tiểu-học ấu-học dạy bằng quốc-văn, ai cũng qua được mấy năm cái giáo-dục quốc-văn rồi, bấy giờ tùy cái tư-chất, cái cảnh-ngộ, hoặc theo đòi Pháp-học mà học lấy cái yếu-thuật văn-minh giàu mạnh đời nay, hoặc tập lấy nghề nghiệp làm ăn, cũng không mất là một phần-tử quốc-dân đứng đắn; vì có lãnh-thụ được cái giáo-dục như thế thì người nào về sau học Pháp-học thành tài mới có thể ứn-gdụng ra xã-hội mình mà trở nên người có ích cho nhà, cho nước, người nào không theo được Pháp-học đến nơi đến chốn cũng không đến nỗi thành con người không giáo-dục mà mang cái vạ học dở-dở dang-dang; phàm người đã lãnh-thụ được cái giáo-dục ấy ai cũng có thể góp một phần việc về sự bảo tồn quốc-túy để duy-trì cái cơ-sở vững bền cho xã-hội mình và sự đồng tâm hiệp lực, khắc-khổ nhẫn-nhục để cứu vớt cái nguy-vận bần-nhược cho xã-hội mình, mới khiến cho người ta có đủ cái tư-cách tự trị tự-hoạt ở cái xã-hội này vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 1er và 2 Juillet 1924

Nước Đức với Đồng-minh

M Stresemann nói chuyện với các đại-biểu các báo-quán ngoại-quốc về sức thư nước Đức phúc lại Đồng-minh và hội-đồng các quan đại-sứ có nói: Nếu các nước không định phân minh cái thể-lệ kiểm-duyệt quân bị, thì rất nguy-hiểm cho các quan võ Đồng-minh coi về việc ấy. Ông lại nói các điều khoản trong chương-trình Dawes nặng hơn các điều khoản trong hòa-ước Versailles, vậy nước Đức xin Đồng minh rút quân ở các hạt trú-binh ra để bù lại.

Các báo về đảng quốc-dân phản-đối việc ưng thuận chương-trình Dawes.

Việc tuyển cử Thống-linh ở Hoa-kỳ

Đảng dân-chủ bỏ phiếu 16 lần mà không chọn được người ứng-cử thống-linh, vậy lại hoãn chưa cử ai.

Thái-tử nước Ý đi Mỹ-châu

Hoàng-thái-tử Humbert đi Naples Thái-tử sẽ xuống tàu Sangiorgio để đi Nam-mỹ. Có các quan đại-sứ nước Brésil, nước Chili và nước Argentine tiễn thái-tử.

Hội-đồng kinh-tế thuộc-địa

Hội đồng kinh-tế thuộc-địa hội-nghị ngày hôm qua do ông Hubert chủ tọa. Quan thượng-thư bộ thuộc-địa M Daladier có đến dự hội-đồng, quan thượng-thư có nói: nền kinh-tế nước Pháp và thuộc-địa được liên-lạc với các thuộc địa.

Tiểu-ban của thứ-dân nghị-viện

Ngày hôm qua tiểu ban của thứ-dân nghị viện đã bầu ban trị sự: Trưởng-ban, tài chính: M. Auriol; bình-giám: M Maginot; ngoại-giao: M. Franklin Bouillon; thương-mại: M Levasseur; thuộc-địa: M. Diagne; tiền-kiểm ủy-viên tài-chính: M. Violette.

Việc đào đường ngầm qua bể Manche

Hôi-đồng quốc-phòng nước Anh hội-nghị do quan Macdonald chủ tọa phản-đối việc đào đường ngầm qua bể Manche.

Cuộc hội-nghị ở Londres nay mai

Báo *Matin* nói rằng nước Pháp, nước Anh và nước Bỉ đã ông bảo lẫn cho nhau biết mọi việc về cuộc hội-nghị ở Londres nay mai.

NƯỚC CHANH
hiệu
T B
125, Route de Sinh-từ
(Rue Gia)
Chế bằng nước cất, thật là thanh-khiết, chai quả bền, nút sắt.

Các ngài nào sành uống nước chanh, thì nay không cần phải mua nước chanh Đồng-không nữa. Cứ hiện nay mà uống ngon hơn mọi thứ nước chanh khác.

Bản-hiệu có bán cả nước hơi Soda, và nước cất (*Eau distillée*) để dùng pha thuốc thật là tinh-khiết.

Cavite, ngày 28 Juin 1924

Nhật-bản với việc hạn chế di dân

Tin Tokio. Các đại-biểu của tất cả các chánh-đảng tại hạ nghị-viện có họp một kỳ dự bị trước ngày nghị-viện họp đại-hội-đồng, và có đệ trình chánh-phủ một là đơn xin kíp trù tính các phương-sách để bỏ cứu cái tình-trạng vì bản luật hạn chế di-dân gây nên.

Việc chở thơ bằng tàu bay

Tin New York — Đầu tháng Juillet từ New York đến San Francisco sẽ có năm chiếc tàu bay chở thơ.

CÁC NGHỊ-VIÊN NHIỀU TUỔI NHẤT VÀ ÔNG NGHỊ-VIÊN ÍT TUỔI NHẤT TẠI THỨ-DÂN NGHỊ-VIỆN

Ông nghị-viên nhiều tuổi nhất ở thứ-dân nghị-viện bây giờ, là bác-sĩ Pinard, đại-biểu của quận Seine. Ông về đảng Xã-hội cấp tiến. Ông sinh năm 1844. Ông chủ tọa kỳ bội-đồng thứ nhất của nghị-viện mới, mà sáu ông nghị-viên ít tuổi nhất thì phải cử vào chức thư-ký tạm thời về kỳ hội-đồng ấy. Trong sáu ông ấy, thì ít tuổi nhất là ông Jacques Doriot, về đảng Cộng-sản, cũng trúng tuyển ở quận Seine. Ông sinh năm 1898, năm nay 26 tuổi, khi ông được trúng tuyển thì ông đương phải giam về tội xui giục quân lính bất tuân thượng lệnh, đảng ông bèn xin cho, ông được tha ngay lập tức.

XEM MẶT MÀ BIẾT BỆNH

Linh-mục Wagner ở Lauterbach (Sarre) rất nổi tiếng về môn học xem mặt mà biết bệnh tật trong người. Mới đây một nhà làm báo có đến hỏi chuyện về cái phép xem bệnh của ông, thì ông có nói: Cái phép xem bệnh ở mặt mới phát hiện được ít lâu nay, ở nước Thụy điển và ở Âu-châu trung ương, thì cái phép ấy đã thịnh-hành lắm, nhưng ở nước Pháp thì chưa mấy khi thấy nói đến. Cái phép ấy do một nhà y-sĩ nước Hung tên là Peczely phát-minh ra. Nguyên lúc ông Peczely ít tuổi, thường hay chơi với một con cú nhà nuôi. Một hôm con cú quào vào tay ông mạnh quá, đến nỗi cái mong ấn sâu vào trong cánh tay, sau phải bế cẳng con cú mới gỡ được mong ra. Khi bế cẳng con cú như thế, ông trông trong mắt con cú có một cái vết khác thường. Sau ông lớn lên làm thầy thuốc ở Vienne, thì ông nghiệm những người bị cắt mỏ, mắt cũng có vết như thế. Ông mới hiểu rằng các cơ thể bị ốm đau, đều có liên hiện ra mắt. Vậy muốn xem mắt mà biết bệnh, tất phải kê cứu xem mối phẩu trong mắt có quan-hệ với cơ thể nào. Từ đây ông hết sức khảo nghiệm môn học ấy.

Sau đến mục sư Liljequist, người Thụy-điển theo đuổi ông Peczely mà khảo cứu về môn học mới. Mục-sư kê-cứu về cái ảnh-hưởng của các thứ thuốc đối với lòng con mắt. Trong miền mục-sư ở, dân ba hay cho con trẻ ăn một chất lấy ở cây mà phiến để làm cho trẻ ngủ được. Mục sư nghiệm ra rằng những đứa trẻ ăn nhiều chất nha-phiến, thì chung quanh con ngươi nó có cái sắc đúng đục. Mục-sư nhân việc ấy biết rằng cái phẩn đục ấy có quan hệ với tì vị người ta. Về sau các nhà y-sĩ khác, nhân những điều của ông Peczely và ông Liljequist nghiệm được mà suy-xét rộng mãi ra.

Linh-mục Wagner có nói: Về phần tôi, kể cứu phép ấy đã mười lăm năm nay, và nhiều ông thầy thuốc đã đến học tôi, như bác-sĩ Léon Wallet ở Petite Rosselle (Moselle) là người đắc truyền nhất trong những bác-sĩ đến học tôi cái môn ấy.

Linh mục lại nói: Cái tinh-trạng con người, và các vết trong mắt, rất là quan hệ về việc xem bệnh. Người đau dạ dày, thường ở mắt có vết hung hung. Người hay bị lạnh ở chân, con người thường đục. Nói tóm lại lấy kính xem các vết ở mắt, có thể biết đau ở cơ thể nào. Song cũng phải nói rằng cái môn học ấy hiện nay chưa được thập phần hoàn toàn, còn phải kê-cứu khảo-nghiệm nhiều lắm mới được. Nhân lúc bấy giờ có nhiều người đau đến nhờ linh mục xem bệnh, linh mục lên trò một cái vết đen trong mắt một người đau cho nhà làm báo xem, mà bảo người ấy mới mắc bệnh đau dạ dày. Người khác có một vết trong lòng trắng mắt bên phải, thì linh mục cho là đau ở túi mật, còn nhiều người khác nỗi người mắt có vết riêng linh mục bảo là đau tim, đau phổi, v. v. Người nào linh-mục cũng chỉ xem ở mắt, chứ không hề động đến người mà biết bệnh.

Linh-mục nói quốc-vương Tunisie trị vì trước quốc-vương bây giờ có đến linh-mục đến xem bệnh, thì linh mục có báo quốc-vương đau buồng gan nặng lắm không chữa được, chẳng bao lâu quả nhiên quốc vương chết. Linh-mục lại còn kể nhiều người đánh giá nữa để cầu linh-mục xem bệnh cho.

N. T. C.

VĂN UYÊN

Tự thán

Một đêm sương tuyết tanh lùng,
Đêm thanh thơ-thẩn phòng không [một mình.
Nghĩ mình mà ngán cho mình,
Cái hoa đã trót gieo mình biết sao?
Cảnh nào cảnh chẳng đeo sầu,
Người buồn cảnh có vui đâu bao giờ!
Sông sâu nước đục lờ lờ,
Biết rằng thuyền đậu bay là thuyền [trôi.
Nào hay nước chảy hoa trôi,
Phận sao phận bạc như vôi thế này
Một mình thơ thẩn đường mây,
Khác nào chim nhạn lạc đàn kêu [sương.

Nguyễn-cao-Phụng.

Hỏi giăng

Hỡi chị Hằng ơi có thấu không?
Vì đâu chàn-chọc suốt đêm đông?
Nỡ nào chị cứ làm thinh mãi,
Để khách đa sầu luống đợi trông.
Để khách đa sầu luống đợi trông,
Trông tầng mây bạc nghìn-ngơ lòng
Vì dù soi xét cho nhau với,
Xin lạc lòng thành với núi sông.
Xin lạc lòng thành với núi sông,
Bỗ công rày ước lại mai mong.
Yêu nhau xin tỏ cho nhau biết,
Gửi xuống ngày cho sợi chỉ hồng.

Phạm-đình-Bân

Văn-chương nước ta

Văn-chương không phải là một việc để, văn-chương hay mà có ích cho người đọc, có thể lực cảm động được nhân-tâm, có quyền đi được phong-tục, thì, có phải là việc để đâu. Đức Khổng-tử có nói: « Hữu đức giả tất hữu ngôn, hữu ngôn giả bất tất hữu đức », nghĩa là người có đức thì nói ra tất hay, mà người nói hay thì chưa chắc đã có đức. Những người làm văn mà có ích cho người đọc, thì một là người có phẩm-hạnh, hai là người có nhiệt-thành. Người có phẩm-hạnh cho nên ngôn-luận chính đáng mà đủ làm khuôn phép cho người ta theo; người xưa bàn về văn-chương có câu: « Đạo-đức ích-trung, tắc sinh hoa phát ngoại », nghĩa là đạo-đức chứa ở trong, thì sinh hoa phát ra ngoài, chính là nói về văn-chương của bậc người ấy đó. Người có nhiệt-thành, vì có điều phẫn mãi mà ra thơ văn để giải bày tâm sự của mình, thì lời nói ra tất là khẳng-khái bi tráng, khiến cho người đọc phải sinh lòng cảm-kích mà hưng-khởi được trí khí lên. Ở nước ta xưa kia như ông Trần-hưng-Đạo, ông Đặng-Tất, ông Chu-An và ông Nguyễn-Trãi, thơ văn truyền đến bây giờ, ta đọc đến bao giờ cũng vẫn sinh lòng cảm-động và kính mến. Những bậc người ấy có phải cố ý làm văn đâu, mà sao thơ văn lại có giá-trị như thế, thế thì biết cái giá trị của văn-chương, là nhờ cái giá trị của người có đạo-đức, có nhiệt-thành. Còn đến những nhà văn-sĩ cũng có thể tạm chia ra làm hai: một bậc người thì nhờ thiên-tư lên cao, đã sẵn có tài làm văn-chương, lại cố công chăm sức về đường học-vấn; tư-tưởng đã giàu, kiến-văn đã rộng, lấy câu thơ câu văn mà tỏ bày ý-kiến mình và ngụ cái ý chê khen việc đời, thế thì văn-chương của những bậc văn sĩ ấy cũng có giá trị, là vì những bậc văn-sĩ vốn cũng có giá trị, còn hạng người nữa, tài không xứng đã có đạo-đức, có nhiệt-thành hay là có công học-vấn, chẳng qua thấy ở trong xã-hội chuộng văn-chương thì cũng nhặt nhạnh cắp chánh mùa mép khua môi làm thành tập nọ tập kia để công hành ở đời, và để tiếng lại đời sau rằng mình cũng có thì văn hành thế như các nhà văn sĩ có tiếng kia. Đó chỉ là cái bụng hiếu-danh chớ có biết cái chân giá-trị của văn-chương là thế nào, và văn chương có ích cho đời là thế nào đâu. Những thơ văn và sách của những hạng người ấy, thì tất là ít có giá-trị. Người xưa bình-phẩm những loại sách ấy, đã có nói: « Thử đẳng văn tự, đỗ học lễ, tảo », nghĩa là văn-chương như thế mà đem khắc bản ấn-hành thì chỉ làm hại gỗ mà thôi.

Ở nước ta xưa kia, chuyên học chữ nho, tất phải người nào có công theo học chữ nho, biết phép làm văn chữ nho, thì mới có thể làm thơ văn, làm sách vở, mà chữ nho vẫn là thứ chữ ngoại quốc, học được cũng khó lắm mà ít người học thật thấm, cho nên văn-chương ta về đời trước không có mấy. Và văn-chương cốt có ích cho người đọc mới là văn-chương, văn bằng chữ nho thì người nước ta đọc được chỉ có một phần ít cũng chưa thật có cái giá-trị văn-chương của ta vậy.

Trong khoảng mười mấy năm nay, phép học cũ đã bỏ, chữ quốc ngữ đã thịnh hành, cái phong trào chấn hưng quốc văn, đã lan ra gần khắp trong nước mà thơ văn truyền bá, sách mới xuất hiện cũng lác đác mỗi ngày mỗi thêm; trong các ấn quán không tháng nào là không có xuất bản sách mới, trong các báo chương không mấy kỳ là không có giới thiệu sách mới, xem thế thì văn chương ta chắc thế nào cũng có ngày đăng đạt được. Song bảo rằng những văn thơ sách vở đó, rặt là lời nói của người có đạo đức, có nhiệt thành, đủ làm khuôn phép cho người ta theo, hay là kích động được cái mối cảm tình của lòng người, thì chưa dám quyết; mà bảo rằng những người ấy rặt là mưu sinh nhai về đường bút mực, không có tư-tưởng gì mới, kiến thức gì rộng, cũng chẳng biết thế nào là phép làm văn, thì cũng không ai dám vu oan như thế. Nhưng tôi tưởng những nhà Văn-sĩ nên hiểu cái chân giá trị của văn-chương mới được; người xưa đã có câu: « Văn-tự Trung-như đãi loại bài », nghĩa là văn như văn Tương-như chỉ giỏng trò hề; ta cũng nên thiết kỷ cái văn trò hề ấy; ta viết ra văn, làm ra sách là để truyền đạt cái tư tưởng mới, đạt cái kiến thức rộng của ta muốn tỏ bày cho người khác biết văn-chương càng hay thì tư tưởng kiến thức của mình truyền bá cũng được rộng. Ấy cái chân giá-trị của văn-chương là ở đó.

H. T. B.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Của Nécu-ruy-Quyên tổ-chức

MMDLXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tự cổ nhì kim thế thế ... ùng.
Nhà Lý mở mang nền đại đạo,
Sử Nam ghi chép dấu nho-phong.
Lễ nghi Khổng-giáo còn đây nhỉ,
Nòi giống Hồng-bàng có biết không?
Sơn-thủy hữu tình nay khác trước,
Tây-hồ, Hoàn-kiếm nước xanh trong.

Nguyễn-đức-Chi
15, Ruelle de Yên-thái, Hanoi

MMDLXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu gây từ Lý-Thán ...tông.
Tường Tể lò Nhan cao chín nhận,
Thêm Do sản Lý trải muôn đông.
Địa nghiêu chung cỗ dòng sông Nhị
Quản bút kình thiên ngọn núi Nùng
Nam bắc đông tây cùng một đạo,
Mưa Âu gió Mỹ lại thêm sùng.

Lê-ngọc-Chấn
70, Rue du Fer, Nam-dinh

MMDLXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Sáng lập làng nho Giám tuổi trông.
Lễ nhạc gây nền con châu Lạc,
Cương-thường dựng cột nước non [Hồng.
Ba đường danh giáo trăng còn tỏ.
Mấy lớp cung tường gió chửa rung.
Qui củ tuy t ay, ơn vẫn đậm,
Hương đăng còn giữ phụng thờ chung

Nguyễn-trung-Hậu
13, Boulevard Đồng-khánh, Hanoi

MMDLXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu gội truyền hậu thế trông.
Trung hiếu xưa kia nền quốc-túy,
Tôn sùng còn biết đạo nho phong.
Chín-nhân cung tượng bia Lý dựng
Bốn mùa trăng gió bảng Lê trông.
Từ hầy đến nay gương chửa tỏi,
Công ai xây đắp đám quên k ông.

Vũ văn-Phái
Làng An-bài, Thái-bình

MMDLXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Mấy triều con Hồng vẫn ngóng trông
Triều Lý đến nay tang ải mấy,
Người Nam từ đó kính thờ chung.
Bia đá chưa mòn nên nhận kỹ
Mảnh gương treo đấy phải soi cùng.
Cổ tích bảo tồn ai dỏ tá!
Hỏi người xây đắp đám quên công.

Bùi-chính-Ân
Làng Gia-cấp, Thái-bình

MMDLXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu đời nay vẫn kính sùng.
Nước trị dân vui nhà giáo-sĩ,
Trời êm mưa thuận việc canh-nông.
Bút văn thay đổi ngôi sao sắt,
Cảnh vật lâu đài trực núi sông.
Teen mấy cũng trong vòng tạo hóa,
Vẫn xoay quanh khắp mặt không cùng.

Vũ-văn-Bỵ
20, Phố hàng Tre, Hanoi

MMDLXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu đi truyền cõi Á-đông.
Mạch nước sông Thù tràn bến Nhị,
Vầng trăng đỉn Thái giải non Nùng.
Dựng bia tiến-sĩ triều Lê Lý,
Rạng vẻ nho-phong giống Lạc Hồng.
Ngọn bút văn-minh màu điểm xuyết,
Cải-lương tân-học cũng tòn sùng,

MMDLXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Văn-miếu bia truyền Lý Thánh-tông.
Rạng vẻ văn-chương lừng xứ Bắc,
Nổi danh khoa giáp khắp Hà-đông.
Cung-tường tự cổ còn ghi tạc,
Hương hỏa ngày nay vẫn kính sùng,
Còn nước còn non còn sự tích ,
Còn n iều công đức biết bao cùng.

Đào xuân-Hải
Nguyên hội-viên, Hà-nam

MMDLXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu là đây đứng lại trông.
Dựng mối luân thường miền bể Bắc,
Treo gương kim cổ chốn trời Đông.
Sóng trăn bể học nguồn Thù Tứ,
Trăng rọi khuê văn đất Nhị Nùng,
Nên nếp cổ đó gìn giữ lấy,
Non sông còn đó đạo khôn cùng.

MMDLXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải mấy đời nay phụng sự chung.
Sông Tử lần trôi dòng nước Nhị,
Sao Khuê ánh sáng ngọn non Nùng
Mênh mông bể học c ung ba cõi,
Bát ngát rừng nho ngất một vừng.
Gặp buổi văn-minh Âu lẫn Á,
Thi tau lề nhạc vẫn tôn sùng.

Lê-thi-Minh
18, Rue du Riz, Đáp-cầu

MMDLXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đất đó phồn hoa miếu đó chung.
Rồng hiện dấu vàng mơ tưởng bóng.
Lân trình vệ ngọc tạc ghi lòng.
Cờ xoay đổi thế tường cao tít,
Vòng chuyển quanh trời cửa ngỏ [trông
Ngỏ đạo muôn thu nơi khuyết lý,
Râu mày ơi hỡi nhớ hay không.

Nguyễn-chu-Thiếp
Thượng-cốc, Gia-lộc Hải-dương

MMDLXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cổ là nơi đạo Lỗ đông.
Chốn ... ội-đồng đây quang cảnh mới
Nền phong-h óa đó khói nhang chung
Các Khuê rêu cuốn gương kim cổ,
Bia Giám rêu in nét nhạt nồng,
Su-biêu muôn đời khuôn nếp cũ
Trời nam bể bắc một dòng thông.

Phạm-thiên-Lộc
Xuân-lai Tiên-lãng Kiến an

MMDLXXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh miếu xưa nay vẫn kính sùng.
Khuôn thước Đường g, Ngu xây đắp cũ
Mũ đai Lê, Lý phụng thờ c ung.
Đỏ thắm sáng rực màu hoa đẹp,
Cung các nghe vang tiếng nhạc rung,
Bốn chữ tiên đề mua về gấm,
Ngỏ nương ử cũng gái anh-hùng.

Đào-kim-Đính
Xuân-lai Tiên-lãng, Kiến-an

MMDLXXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nổi tiếng năm châu Bắc việt Hồng.
Phẳng giấy núi Nùng lừng hồ cử,
Thôi cao tường Khổng Đầu khoa sùng
Cánh vầy không những châu điện- [lăng.
Đầu cội nguyên từ Bạch- ạc-phong,
Lý dựng khoa danh liền n ạn tháp,
Nay thành-p ố thực phượng thế đồng

Phùng-văn-Chương
Làng Tiên-sơn, Vĩnh-yên

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 31 độ
15 giờ 34 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch
Thứ sáu 4 Juillet 1924
S Berthe

Âm-lịch
Mồng 3 tháng sáu năm Giáp-tí
Ngày Giáp-thân
Hành Thổ-y Sao Quỉ, Trực Mãn
Kỵ Khai-trương, Au-táng, Đổ-thủy
NGHI Tế-tự, Kỷ phúc, Thượng-liêu, Xuất hành, Giá-thú, Tiến-nhận, Di tĩ, Giải-trừ, Mộc dục Dương-kị

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ		$ 45
nhì	—	8 82
ba.		8 20
Thóc		5 50
Bắp ngô		5 00

Giá bạc. Kể từ ngày 3 Juillet 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là $ 0.95

Bà lớn Toàn-quyền đi nghỉ mát. — Đến ngày 5 juillet này thì Merlin p u-nhân sẽ đi nghỉ mát tại Đa-lạt (Trung-kỳ) cùng với công-tử, cứ ừng một tháng rồi sẽ về Saigon.

Quan Thống-sứ sắp về nghỉ. — Có tin rằng quan Thống-sứ Monguillot sắp về qui-quốc nghỉ trong mấy tháng vì quí phu-nhân hiện ở Pháp còn yếu sức chưa có thể sang đây được. Quan Thống-sứ định đến tháng ba tây sang năm sẽ trở lại. Trong khi ngài đi vắng thì có lẽ quan Giám-đốc chính-trị Poulin được lên quyền.

Quan Khâm-sứ Trung-kỳ tại Hanoi. — Chiều hôm qua, quan Khâm-sứ Le Fol đã ra tới Hanoi. Ngài ở đây thương-thuyết với quan Toàn-quyền cho đến mồng 5 thì cùng đi với Merlin p u-nhân vào Dalat.

Tin của phi-tướng Pelletier d'Oisy. — Có tin rằng ngày thứ bảy 5 juillet này phi tướng Pelletier d'Oisy sẽ vừa một t ăng đại úy sẽ đi tàu *Songbo* tới Haiphong.

HỎI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate amoniaque.
CÁC NHÀ THỢ GHẶT, nên mua Chlorure de chaux.
BIỆN CÓ BÁN TẠI :
NHÀ BA CHUÔNG
(Hiệu Báo-chế MONTÈS)
HANOI

THI BẰNG SƠ-HỌC

Tôi có lời cám ơn ông Nguyễn-huy-Xương đã đăng báo mách bà con ai đi thi bằng sơ-học muốn bổ sức nên ăn cao tốt ở hiệu **QUẾ-LÂM**, *số 42, phố* **Phúc-kiến**, *Hanoi, là một hiệu chuyên* **bán sâm quế thục cao** *gia dụng và các thứ hoàn tán* **thuốc gia truyền**; *tôi theo lời ông mua cho cháu ăn thì quả thấy lại sức, nhờ trời đã thi đỗ; rất cám ơn ông.*

NGUYỄN-VĂN-SĨ lại-cảo

Đường giây thép Lạng-sơn đi Long-châu. — Đường giây thép Lạng-sơn đi Long-châu trước có tin bị ngăn trở thì nay lại nối lại được như thường rồi.

Quan thiếu-tá Jeanbrau còn ở Quảng-đông. — Quan thiếu-tá Jeanbrau chánh tòa chán-trị phủ Toàn-quyền hiện nay còn ở tại Quảng-đông để tra xét cái việc mưu hại ở Shamen tháng trước. Chuyến tàu sau thì ngài mới ở Quảng-đông về.

Bệnh-tình quan đại-úy Bernard. — Quan đại-úy Bernard vừa mới đem soi ánh quang-tuyến lại lần nữa thì xét ra trong vai ngài hãy còn một mảnh tạc-đạn mà bấy nay không trông thấy. Nay vậy cần phải chích một lần nữa mới lấy được mảnh tạc đạn ra.

AI MUỐN LẤY THÊM ĐỒNG HỒ ĐIỆN THẮP TRONG NGÀY 14 JUILLET

Công ty Điện khí Đông pháp có lời để các nhà mua điện biết rằng số đèn của các công sở lấy để thắp trong ngày 14 Juillet này hiện đã nhiều lắm, vậy nhà nào muốn lấy thêm đèn điện, mà nói sau ngày 10 Juillet 1924 thì công ty không thể cho được vì sức may của công ty có giới hạn.

Muốn lấy thêm bao nhiêu đèn hãy nói rõ.

Cần dùng một người bếp thực giỏi biết nấu bếp tây, và phải có giấy chứng-chỉ tốt (bon certificat) — Hỏi tại M. Janvier à l'Ecole des Enfants métis, Rue Delorme, Hanoi.

Quan Bốc-tơ Bi-cô-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh nội thương cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai lở, đau mắt, các chứng tai tiếng.
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 33, Hanoi dây nói 314.
Quan Bốc-tơ có số nhà cho người đi, người ốm đến nhà, ai cần lời bảo. 3042

Việc rủi ro máy bay tại Raon. — Trong một số trước, bản báo có đăng tin quan chánh phi-cơ Glaize bị nạn máy bay tại Raon. Nay lại được tin ngài về tới Hanoi và cái máy khi rơi xuống Raon thì bị hỏng ở phía sau.

Một tờ báo chuyên về ô-tô.— Bản báo ừa tiếp được số đầu báo *Courrier automobile* là một tờ báo nói chuyện về xe ô-tô, mục-đích là mở mang sự du-lịch bằng ô-tô, mỗi tháng ra hai kỳ mỗng một và ngày rằm, phàm các chủ xe ô-tô là báo này gửi đến cho không cả.

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Báo-quán xin nhắc ngài mua báo khi có việc gì viết thư đặt mãi báo-quán, thì cho nhất cần rõ tên ở tỉnh gửi báo, hoặc là gửi cho báo-quán cái giấy quán ấy, để cho người làm có tiện tiện. Kẻo nếu ngài thường hay kỳ tên vẫn tắt, hoặc thiếu quá, không xác đọc được, thì rủi ro nhiều khi báo-quán không biết ai mà trả lời.

Đường mắc nghẽn. Vì mấy trận mưa vừa rồi, ở đường thuộc-địa số 4 là đường Lạng-sơn đi Lộc-bình đỗ mất một cái cầu ở kilomètre 20. Vậy đường ấy không đi được trong ít lâu.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Chương-trình từ ngày thứ tư 2 đến ngày thứ bảy 5 Juillet 1924

BRYANT WASHBURN
trong tích
MỘT CHUYỆN TÌNH CỦ Ở LONDRES
Cảm-tình hài-kịch chia làm 5 phần

Từ ngày chủ nhật 6 đến ngày thứ ba 8 Juillet 1924

CÁC CHUYỆN BÍ MẬT TRONG RỪNG RẬM
Là một tấn-kịch phiêu-lưu rất cảm động
Hồi thứ 5 và thứ 6

Hội chợ Hanoi

Các gian bày hàng bắt đầu **cho thuê** từ 1er Juillet 1924.

Ngạch cỏ dỡ. — Các học-sinh trường thuốc có tên sau này đỗ tốt-nghiệp có đỗ đều được bổ cỏ đỡ thực thụ hạ ạ sáu.

Cỏ Vũ-thị-Ngãi, cỏ Phạm-thị-Tý, cỏ Ng-thị-Quy, cỏ Ng-thị-Sam, cỏ Trịnh-thị-Thọ.

Cải-chính. — Trong số báo hôm qua có đăng việc cỏ Ng-thị-Sinh là cỏ đỗ thực thụ hạng tư được từ chức, vì bỏ sót mất tên, vậy nay cải chính cho đúng.

Tiền phụ cấp dạy thể dục. — Các binh lính khố xanh có tên sau này dạy thể dục tại trường Pháp-Việt Bắc-ninh đều được phụ cấp mỗi tháng là 1 $ 50.

Vũ-công-hu, Trần-Đoan, Trịnh-Nhiên, Ng-văn-Tuất.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

CÔNG-TY ĐIỆN KHÍ ĐÔNG-PHÁP

Cáo bạch thứ nhất

Theo như nghị-định của quan Đốc-lý Hà-nội ngày 11 Avril 1924 về giá mua điện tháp đèn, về điện chạy quạt, ông Tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp có lời thỉnh các nhà mua điện đến buồng giấy của Công-ty, phố Francis Garnier, để làm giấy mua điện cho hợp phép.

Ông Tổng-quản-lý
G. PELLETIER

Cáo-bạch thứ nhì

Công ty điện-khí Đông-pháp có lời để qui-khách biết rằng công-ty mua được đèn điện hạ giá, nên từ ngày 1er Juin đến ngày 31 Août đèn 32, và 50 bougies sinh giá là $. 50.

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thặ-độ mới đăng Bắc-đẩu bội tinh.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Alexandrie, Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lạ bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng : giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Giá 2 đồng một lần
XIN GIẤT LẤM-CHỪNG : Giá 1 $ 00
Phòng khám, bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 92
GIÂY NÓI SỐ 236
3018.

BẢN HẠ GIÁ
Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC« PARFAITES » mỗi gói.	Op.08
Thuốc STIC« HAVANE » mỗi gói.	0.10
Thuốc STIC« ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp hàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu.	0.20
3097

Số 23

BẠCH-TUYẾT LƯU-NGÂN

(Ngôn-tình tiểu-thuyết)

Truyện một cô nữ-sĩ người nước Anh, học rộng tài cao, khinh thân trọng nghĩa, cảm cái ơn tri-kỷ của người yêu, mà chịu đem cả thịt mình ra cho người thích chữ dầu mỡ rơi thịt nát cũng chẳng quản gì đến thân. Cái nghĩa-tâm hiệp-cốt của cô, thật cũng cổ mỗ nhân chưa ai bì kịp. Chuyện chép rất lý kỳ, vậy xin dịch ra để công hiến các bạn độc-giả.

PHẠM-BÙI-CẦM dịch-thuật

Quan tư-bọ lại nói :

— Tôi ng e Huân-tước phu-nhân nói : Thấu tư tiên-sinh đã đính ước kết hôn với Tư-đức tiểu-thư rồi. Nhưng cứ ý tôi thì việc hôn nhân chớ khá vội vàng, sau này còn lắm điều hay vậy. Thấu-tư tiên-sinh lúc trước vì trái ý thức-phụ, đến nỗi sản nghiệp mất không. Mà Tư-đức tiểu-thư vì nghĩa quên mình, làm cái việc không ai làm được, lập tức lấy lại được cái sản-nghiệp ấy. Cái kiện này được thua chưa biết thế nào. Nhưng dù được dù thua, thì cái tình hâm m nhau, qui mến nhau, thật cũng đã như keo sơn vàng đá ; người thường hồ dễ đã mấy ai có được cái mối tình như t , ôi ! Thấu-tư tiên-sinh thật cũng là người tốt phúc lắm thay, tiểu-thư đây tài ấy, sắc ấy, lại thêm có tấm lòng nghĩa dũng dường ấy, thật là sắc đành có một tài đành hòa hai. Nếu tiên-sinh không cho lời tôi nói là nhảm, thì tôi xin có vài lời khuyên nhủ : Tiên-sinh phải nên tu-nhân tích đức để mà hưởng thụ lấy cái đặc-ân của ông trời đã hậu-đãi cho, và lại nên nhớ rằng con người ta lúc thiếu-niên mà được một người bạn tri-kỷ dường ấy, thật cũng đã là hoàn phúc lắm vậy. Thôi, mấy lời thành thực, xin tiên-sinh khá ghi lòng. Nay xin nâng cốc rượu này, chúc tiên-sinh và tiểu-Phư khang kiện lê my, bách niên giai lão !

Nói đoạn, mọi người đều chạm cốc chúc thọ lẫn nhau. Tư-đức bấy giờ, trong lòng vui mừng khôn xiết, Thấu-tư thì giờ tay ra bắt tay, từ đấy quan tư-bọ thành ra một người bạn rất thân của hai vợ chồng nhà ấy. Cơm xong trở về thì người lạp ảnh đã đem hôm ảnh đến. Người thợ ảnh trông thấy cũng lấy làm giật mình, may trong nhà bấy giờ còn sáng. người thợ ảnh đoan rằng có thể chụp rõ được nét chữ. Chụp xong, mọi người bèn từ-biệt quan tư-bọ rồi trở ra về, quan tư-bọ cũng đi tiễn ra khỏi cửa.

CHƯƠNG THỨ XVIII

Việc nàng Tư-đức khi trước đã tiếng đồn khắp mọi nơi, cử quốc không đâu là không biết. Nay lại kể đến phiếu ảnh thích-chữ ở lưng của nàng, in vào trong báo, thì tiên-hạ lại càng nhao nhao lên, ngỏ đâu cũng nói đến chuyện đó, đứng đâu cũng nói đến chuyện đó, tờ báo bay như bươm-bướm suốt ngày.

Một hôm, hôm đó là ngày thứ tư, nghĩa là sau khi chụp ảnh được bốn ngày, Huân-tước phu-nhân rủ nàng Tư-đức đi ra phố để mua mấy thước vải và sắm một vài thức cần dùng. Vừa ra khỏi cửa, liền thấy có hai người đàn ông lẻo đẻo đi theo, coi bộ dòng như người đi do thám. Nhưng Tư-đức cũng mặc, không thèm để ý đến. Tới khi đi đến con đường Lý-kinh, thì người theo đi xem đã có đến hàng mấy chục. Lại có người đi rao bán ảnh, thiên-hạ xúm lại tranh nhau mà mua, anh hàng ảnh tấy đồng người mua, lại càng nói thách giá. Lắm nhảm luôn mồm, không ai còn biết là nói gì nữa. Một chàng thiếu-niên, mua được một tấm ảnh, đang liên tay ngắm nghía, Tư-đức chợt đi ngang qua, liếc mắt nhìn vào, thì ra chính là ảnh của mình đã chụp hôm trước. Giây lát lại có một đứa tiểu-đồng, tay cắp một tập báo, miệng thì rao : Báo đây có ai mua không? Trong này có người mỹ-nhân, trên lưng thích chữ. Ảnh chụp thật người, rõ nét lắm, trông rõ hết mọi lí, không sót một li nào !

Tư-đức nói với Huân-tước phu-nhân rằng :

— Về thôi ! Thế này tôi khó chịu lắm.

Bấy giờ những người đi chơi trong phố, xóm lại xem đông không biết bao nhiêu mà kể, vậy kín hết vòng trong vòng ngoài. Có người thì thào trỏ bảo nhau rằng :

— Chính cái người đi kia kìa !

Lại có người nói :

— Ai thế ?

Người kia lại trả lời rằng :

— Người ấy là cô Tư đức, thoát nạn ở tàu Khang-cát, mà trên lưng có thích cái di-chúc của Mễ-nhân đấy.

Mọi người đều rủ nhau lên, rồi tranh nhau len vào tận nơi mà xem mặt. Tư-đức run sợ đứng nép vào gốc cây đèn điện. Con nữ-tỳ đi theo hầu phu-nhân cũng lấy làm cả sợ, vì có người lẫm tưởng nó là Tư-đức, chạy đến nhìn mãi vào tận mặt. Tư-đức nghĩ thầm : không khéo ta c ết bẹo ở chỗ này chắc. Còn đang lo nghĩ t i chợt thấy có hai người cảnh-sát ở đâu phố đi lại, dẹp đám đông người ra, rồi gọi một cái xe đến, Tư-đức cùng Huân-tước phu-nhân dắt nhau lên xe đi, đằng sau vẫn còn thấy tiếng người huyên náo.

Lại nói chuyện chàng Thấu-tư, bữa đó đi qua phố, thấy trong nhà chớp bóng nhà nào cũng có treo cái ảnh người ỷ trung-nhân của mình, và cái ảnh chụp những nét chữ thích ở trên lưng, thì lấy làm giận lắm. Lập tức đến nhà người thợ ảnh, mắng bảo thế là ô mạn khuê-tú, cái lẽ người ta kiện cho được.

Người thợ ảnh nói :

Tôi bán thật đấy, tôi có chối đâu. Song lúc chụp, ông chưa từng có dặn tôi rằng không được bán. Cái đó là mối lời của tôi, khi nào tôi lại chịu bỏ.

Thấu-tư không làm thế nào được, bèn lại trở về nói với luật-sư. Qua mấy hôm sau, Nhã-các viết thư cho nhà làm ảnh, bảo k ông được đem bán cái ảnh người con gái đó. Trong thư lại nói : cái ảnh này không phải như mọi cái ảnh khác. Ảnh này còn phải đem ra tòa xét xử, thì tức cũng là một bằn ăn-vân. Có sao nhà-ngươi dám thiện-tiện đem bán ? Và chẳng chụp cái ảnh này là quan Tòa sai nhà-ngươi chụp, ấn chưa xét xong, mà nhà-ngươi đã dám công-nhiên tuyên bố ra với công chúng, không những phạm tội vi-lệnh, mà còn ngăn trở cho việc quan. Hoãng-hồ nhà-ngươi không có quyền được bán, trừ phi có lệnh quan cho phép thì không kể, bằng không thì chính là phạm vào điều luật đạo-thủ công-văn-thư, tội rất nặng.

Luật-sư nói thì nói, n ưng bán họ vẫn bán, họ chẳng nùng tí nào, mãi đến khi tòa định án xong-rồi, bấy giờ mới không thấy họ bán nữa. Lại nói c uyện Tư-đức từ hôm đi ra phố, bị thiên hạ xúm đến họ xem, từ đấy chỉ ngồi nhà, không dám thò ra đến ngoài nữa. Tám hôm sau, bỗng tiếp được trát của tòa-án đòi. Trong trát phê rằng : « di-chúc đã ở trên lưng người đàn-bà, thì tòa phải nghiêm thẩ lấy người đàn-bà đó, chứ không thể bằng ư tấm ảnh kia mà xét án được » Cái này chắc là quan tòa theo lời thỉnh cầu ở trong đơn của Ái-điệt-sinh và Lộ-tư-kha đây. Nhã các thấy vậy, lấy làm tức giận lắm đợi đến phiên tòa sau bèn để ngày một là đơn lên quan tòa, nói thực là hôm đó chụp ảnh ở trước mặt quan tư-bọ, mà có hai nhà luật-sư cũng ở đó. Nét chữ rất là rõ ràng, không sai một chút nào cả, quan tòa chuẩn y lời thỉnh-cầu của luật-sư, bèn thôi không họ trát đòi Tư-đức đến tòa nữa.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Thuốc bổ-đào là thuốc bổ-dưỡng tinh-thần và thân-thể, làm cho người ta được khỏe-mạnh, sống lâu, như có một thứ thần-dược vô-hình giúp cho người ta khỏi bệnh-tật, trẻ-trung, không ai có thể ngờ được.

Xin xem kết-quả so sánh của hai thứ rượu

Một cục xà-bong tốt thì ít hao kém

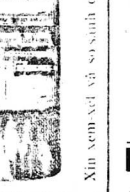
Khi nào các ông các bà có mua một cục xà-bong Cadum, thì phải rõ rằng cục xà-bong ấy đã làm ra để lâu rồi đặng cho thiệt khô ráo, không còn chúc chi ý ước đặng. Bởi được khô ráo toàn trọn tốt vậy, nên xà-bong Cadum ít hao, dùng lâu bằng hai xà-bong thường, hay còn ướt nên mau tang.

Savon Cadum

Ngày mùng 1 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng mệnh châu phê rằng :

Chiếu nay đã được phòng của MONTES qui ông, có chữ viết một thứ rượu bổ 35 tăng ngon dường quí rất nay, đáng nên ý thưởng, trước lưu phê thị ghi cho quí được, phòng chế-dùng để sở tấn-ngự.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thuỷ thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ giá trọng, đến dùng được ca! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ 5 in chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đó vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư từ báo này.

Hưu trí. — M. Ng-Thông tức Ba-Kỳ là cảnh nông cán-sự hạng nhì ngạch Trung-kỳ được về hưu trí kể từ ngày 1er Mars 1924.

Hội Nam-Thanh Giáo-hữu. — Đến chiều thứ sáu 4 juillet, 7 giờ rưỡi, hội Nam-thanh Giáo-hữu sẽ mở một cuộc vui, tại hội-quán, số 15 rue de la Mission, để khánh thành ban trù-bị (3e section) của hội mới thành lập.

Trong buổi ấy sẽ diễn hai tấn kịch : « Les Jeunes Cupides » chia làm ba hồi ;

« Les Infortunes de Jean Iroux » một hồi và bốn cảnh.

Trong những tiết mục ấy, sẽ có âm-nhạc.

Giá chỗ ngồi, có ba hạng : 0 p. 50, 0 p. 3 , 0 p. 20.

Trước ngày diễn 15 ngày tiền, là ngày thứ năm 3 juillet, đúng 7 giờ rưỡi, hội sẽ diễn một buổi riêng cho các hội-viên, gia-quyến hội-viên, báo-trợ hội-viên và các bạn thân của hội xem, không phải trả tiền.

Mắt ông ảnh. — Mme Dillemann là vợ một quan trung-úy ở đường cửa Đông-nam trình rằng phu-quân có bỏ quên trên một cái xe cao-su một cái ống ảnh đựng vào trong một cái túi đa giá ước 1.200 francs.

Xe thồ tả. — Số xe thồ tả trái lệ luật thành phố bắt được ngày hôm qua là 33 chiếc.

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÌNH-CÂM dịch thuật

Xuất bản lần thứ nhất
Có sửa đổi lại nhiều chỗ
Sách dày hơn 100 trang
Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp
Giá mỗi quyển..... **0$30**
Tiền cước..... **0.11**

Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gởi giấy cho :

M. BÙI-XUÂN THÀNH
61-63 — Rue du Coton — Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ngã xuống sông. — Hồ 21 giờ rưỡi ngày 1er juillet, tên Khách-trú Hoc-yu-Hoi, 15 tuổi, nhà ở số 293 phố Maréchal Pétain đứng coi bốc gạo ở tàu *Kwan-On* lên chẳng may xảy chân ngã xuống sông Tam-bạc chết đuối. Cách sau độ nửa giờ người ta đã vớt được xác, quan khám biên xong thì cho đưa vào nhà mồ.

Trẻ con lạc. — Đào-thị-Hai, 32 tuổi nhà ở bộ tư bến Ha-lý có đơn trình rằng con gái là Lương-thị-Mùi, 13 tuổi, tự nhiên bỏ nhà đi đâu mất từ 1er juillet hồi 15 giờ. Thị Hai và người nhà đã hết sức đi tìm kiếm khắp nơi cũng chưa thấy đâu cả.

Ai mất của ? — Ng-tri-Nam bán chè tươi, nhà ở Đông-khê, bắt được mấy đồng bạc của ai đánh rơi ở chợ Sắt vào hồi 11 giờ trưa ngày 30 juin trước.

Lê-văn-Công làm cai phu, nhà ở số 147 phố Khách bắt được sợi dây truyền có khung kính đựng ảnh kiểu đồng tiền rơi ở bãi sông Bonnal.

Những vật rơi nói trên này hiện để cả ở sở Cẩm chánh, ai mất có thể lại nhận được.

Đầy tớ bất lương. — Tên Ng-hữu-Kinh 25 tuổi và Vũ-văn-Đ 19 tuổi, cùng làm hầu sáng cho chú Tchong-tch.-Kin 34 tuổi ở phố Maréchal Pétain số 234, ăn cắp của chủ nhiều đồ vật và số tiền tất cả là 39 đồng 4 hào. Hai tên bất lương đã phải bắt giam để giải ra tòa.

Bị chó cắn. — Ngày 30 juillet con chó của Trần-v-Nghiêm ở Lương-ký cắn tên Ng-hữu-Kiên 15 tuổi; chó của Ng-viết-Khoát ở **Đông-khê** cắn tên Ng-thị-Trân 12 tuổi ở Lương-khê đều phải bắt đưa vào sở thú-y để xét.

Con chó của Ng-thị-Ngạo ở số nhà 229 phố Chợ cắn tên Vũ-v Hai ở phố Bờ-sông ngày 14 juin trước thì nay xét ra vô bệnh nên đã giao trả chủ nuôi.

HÀ-ĐÔNG

Một cuộc vui. — Bắt đầu từ ngày mai ông Thierry có đặt rạp chớp bóng tại chợ Hà-đông, có nhiều phim rất đẹp, rất hay. Chỉ chớp đến ngày 14 juillet này là thôi.

BẮC NINH

Việc nghĩa nên làm. — Tôi đã nghe tin các ông thân hào thành-phố Bắc-ninh sắp ban định mở một tối hát tuồng quyên tiền làm phúc giúp cho chỗ bị hỏa tai ghê gớm ở phố Vi-xuyên tỉnh Nam-định.

Vậy chúng tôi mong rằng: các ngài làm cho thành công mỹ và các nhà hảo-tâm hằng sẵn gia tâm cho việc nghĩa này được kết quả hay.

T. lai cảo

VIỆT-TRÌ

Mất trộm. — Lý-trưởng làng Việt-trì có trình rằng đêm 29 rạng ngày 30 tây mới rồi, bị kẻ trộm vào lấy trộm mất một cái tráp, trong đựng những thẻ thuế thân và hơn hai trăm bạc tiền thuế. Việc này quan sở tại còn đang tra xét xem có phải là kẻ trộm không.

P. L. lai cảo

VIỆC KINH-ĐÔ

Tờ thông-tư của quan Khâm-sứ về việc tăng thuế điền thổ. — Mới rồi quan Khâm sứ Trung-kỳ có thông-tư cho các quan Công-sứ các tỉnh và quan Đốc-lý Đà nẵng một bản công-văn như sau này :

Lời dụ-chuẩn ngày 27 tháng 11 năm ngoái nói về việc phụ gia bách phần tam thập vào thuế điền thổ Trung-kỳ ngày 12 tháng này thi chánh-phủ hội-nghị, quan Toàn-quyền đã có nghị định duyệt y rồi.

Thế thì ngạch tăng thuế điền thổ ở Trung-kỳ không có canh-cải gì, các ngài chỉ cần theo thuế-ngạch điền thổ cứ một trăm phần đem thêm ba mươi phần vào trong giấy biên nhận vào trong thuế bộ như là bạc phụ thu đó thôi.

(Xem trang thứ tư).

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 3 Juillet 1924
CẢI LƯƠNG HÝ KỊCH
(Diễn lối chèo)
MỘT-TRẬN-CƯỜI
(Diễn lần thứ ba)
Điều hát sơ riêng một trận cười,
Ngụ trong tình tính mất tại người
Cung Nam khúc Bắc pha nhiều giọng
Mua vỏ đến xem kẻo nữa hoài.

Tối thứ sáu 4 Juillet 1924
Diễn hai tích :
Tích thứ nhất :
HIỆP SỸ NGỘ TAM KIỀU
Tích thứ hai :
TIẾT-CƯƠNG TẾ
TÀO MỘ PHẦN

Tối thứ bảy 5 Juillet 1924
GƯƠNG BẠC TÌNH
Hữu tình mà hóa vô tình,
Biết duyên mình, biết phận mình thế thôi.
Còn gì phẫn mặc hoa ôi.
Đành ta kiếp trước để hồi thân sau.

Vở hát « MỘT TRẬN CƯỜI » bán tại Sân-nhiên-đài và nhà in Mạc-đình-Tư cùng các cửa hàng sách, giá 2 hào một quyển.

HIỆU
MINH-DƯƠNG
MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC
của Bông pháp Tân-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ TÀ BÌ BÁ
Giữa phố hàng Gai số 83

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bào-chế của ông cho ông Damart, bào-chế nhà-viện hạng nhất về cao-đẳng học đường Paris đã mới năm nay. Ông Damart tự trọng coi lấy việc chế thuốc, về thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, nhờ về thế mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gởi đi xa cũng rất chóng; ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các bạn gửi ông nào mua thì gửi tiền cho ; bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì bắt đầu từ rằm hoặc mùng một tháng tây trở đi cho con.

HỘI-ĐỒNG-ÍCH
đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích :

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thời sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

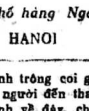
Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tan-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tân-Viên
P. Pon. E. CHATAIGNEAU,
2064. Y. M. GRENES.

HỎI CÁC NHÀ MẮC BỆNH XUYỄN, BỆNH HEN !

Ai mắc các bệnh ấy mà khó thở, mà đau tức, nên dùng thuốc Abyssinie Exibard bằng bột (REMÈDE d'ABYSSINIE EXIBARD en POUDRE) thì bệnh sẽ dứt ngay. Bỏ bột trong một cái đĩa, hoặc trên một mảnh kim-khí mà đốt, rồi thở cái khói thuốc, thì lập-tức dứt ngay. Cứ thử mà xem, sẽ thấy kiến-hiệu lạ thường. Hết thuốc quán Abyssinie Exibard (GARETTE d'ABYSSINIE EXIBARD) cũng hiệu-nghiệm lắm.

Trên cái bằng quấn chung quanh hộp thuốc có in dấu-hiệu sau này mới là thực hiệu :

MAISON DÉPOSÉE

Gởi bán tại { BLANC, Hanoi / MONTÈS, Hanoi

Thưởng chè thơm

Xin mời quí-khách chiếu-cố sơi chè **SINH-THÁI**; trong những gói chè SINH-THÁI phần nhiều là có phiếu thưởng chè nhất thơm ngon.

Nhưng đã được thưởng là thưởng gói chè có giá trị, chớ không giảm thưởng lặt vặt 1 2 xu.

Xin quá bộ đến hiệu.

SINH-THÁI

31, Giữa Phố hàng Ngang, 31
HANOI

Số 76

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

...Nếu hắn tiến Kinh, chúng tôi sẽ giả-dạng làm một bọn côn-đồ, đón đường bắt lấy người đàn-bà ấy đem về ; mà nếu hắn còn ở lâu tại đây thì càng hay. Hai công-tử giả cách đến bái-yết, rồi rủ hai vợ chồng hắn vào ở trong phủ, bấy giờ dẫu rằng mọc cánh, cũng không thể nào mà bay thoát được!

Hai công-tử nghe nói, mừng-rỡ mà rằng :

— Khi thành-sự rồi, ta sẽ thưởng công!

Ngày hôm sau, bốn tên gia-đinh đến gõ cửa nhà *Hoa-hữu-linh*. *Hoa-hữu-linh* chạy ra mở cửa, trông thấy bốn tên gia-đinh, lấy làm hỏi :

— Các người ở đâu đến đây?

Bốn tên gia-đinh nói :

— Chúng tôi là gia-đinh trong *Thẩm* tướng-phủ đây! Hai công-tử tôi nghe nói ngài là lệnh-đệ của *Hoa* tướng-công, muốn thân-hành ra bái-yết, vậy sai chúng tôi đưa danh-thiếp đến để báo trước.

Hoa-hữu-linh cầm lấy danh-thiếp xem, rồi nói :

— Ta cùng hai công-tử nhà-ngươi chưa từng quen-biết bao giờ, có đâu lại dám nhận thiếp.

Bốn tên gia-đinh nói :

— *Thẩm* tướng-công tôi là bạn đồng liêu với quan *Hoa* tướng-công. Nay ngài tới đây, công-tử tôi không biết mà rằng, nếu đã biết thì tất thế nào cũng phải tìm đến để bái-yết. Chúng tôi xin hỏi : chẳng hay ngài tới đây có việc chi?

Hoa-hữu-linh nói :

— Ta cùng gia-quyến tiến Kinh để thăm thúc-phụ ta. Nay gặp tiết trời nóng bức, tạm nghỉ tại đây, chờ đến sau thu, sẽ lại khởi-hành tiến Kinh vậy.

Bốn tên gia-đinh cáo từ lui ra, *Hoa-hữu-linh* đóng cửa, trở vào trong phòng, *Thôi-thị* hỏi rằng :

— Ai gõ cửa thế?

Hoa-hữu-linh liền thuật chuyện cho nghe và bảo rằng :

— Để ngày mai chúng đến bái-yết ta, thử xem chúng nói thế nào. Nếu ta nhân dịp này đi lại trong *Thẩm* tướng-phủ, cũng là một sự rất hay cho ta!

Sáng sớm hôm sau, lại nghe có người gõ cửa mà bảo rằng :

— Dám hỏi *Hoa* tiên-sinh! có hai vị công-tử trong *Thẩm* tướng-phủ ra bái-yết ngài đó!

Hoa-hữu-linh nghe được rõ-ràng, mới mở cửa mời vào. Hai bên cùng nhau làm lễ tương-kiến. Trong khi uống trà, *Thẩm-đình-phương* nói :

— *Hoa* đại-huynh tới đây, mãi đến hôm qua anh em chúng tôi mới hay, vậy chúng tôi phải ra đây để bái-yết.

Hoa-hữu-linh đáp rằng :

— Hôm qua nhận được thiếp của hai ngài, vẫn định vào hầu, nhưng chưa kịp vào, dám xin hai ngài thứ lỗi.

Thẩm đình-phương nói :

— Chẳng hay *Hoa* đại-huynh tới đây có việc chi?

Hoa-hữu-linh nói :

— Tôi cùng gia-quyến tiến Kinh, nay gặp tiết trời nóng bức, tạm nghỉ tại đây, chờ đến sau thu mát-mẻ, chúng tôi sẽ lại tiếu Kinh vậy.

Thẩm đình-phương nói :

— Chỗ ngụ-sở này cả thảy được mấy gian nhà. Và lại chật hẹp, chắc không tiện cho sự nghỉ mát. Vậy xin ta nhân dịp này đi lại trong *Thẩm* tướng-phủ, cũng là một sự rất hay cho ta!

Sáng sớm hôm sau, lại nghe có người gõ cửa mà bảo rằng :

— Dám hỏi *Hoa* tiên-sinh! có hai vị công-tử trong *Thẩm* tướng-phủ ra bái-yết ngài đó!

Hoa-hữu-linh đang muốn tìm cách cáo-thân, nghe được câu ấy, ngẫm-nghĩ mừng thầm mà đáp rằng :

— Đại-huynh có lòng tử-tế như vậy, tôi rất cám ơn, nhưng mới cùng nhau gặp gỡ mà đã vào trong phủ quấy nhiều tôi e có điều không tiện, vậy xin hãy tạm ở đây.

Thẩm đình-phương nói :

Hai ta đầu muốn cùng nhau gặp gỡ, nhưng vốn là tình thế-nghị, hà-tất đại-huynh phải quá khiêm. Chỉ sợ chúng tôi cung cấp không được chu-đáo, không khỏi đắc-tội với đại-huynh và tôn-tẩu vậy. Vậy để lúc nữa chúng tôi xin cho người đem kiệu ra đón.

Hai anh em *Thẩm-đình-phương* đứng dậy cáo từ lui ra. *Hoa hữu-linh* tiễn đến cửa ngoài, rồi trở vào trong phòng, bảo *Thôi-thị* rằng :

— Hiền-thê ơi! mau mau thu-xếp đồ-đạc dọn vào *Thẩm* tướng-phủ. Thời-vận chúng ta đã khá đến nơi. Ta vào ở trong tướng-phủ mấy năm thì việc *Hàng-châu* có phát-giác ra, ta cũng không ngại!

Thôi-thị mừng-mừng rỡ-rỡ, đi thu xếp đồ-đạc. Hồi lâu, thấy có người đem một chiếc kiệu và một chiếc ngựa đến đón. *Hoa-hữu-linh* đã thu-xếp đồ đạc, liền thuê người khiêng dọn vào *Thẩm* tướng-phủ. *Hoa-hữu-linh* cưỡi ngựa, còn *Thôi-thị* và con *Tiểu-hồng* thì lên kiệu theo sau.

Khi đến tướng-phủ, *Hoa-hữu-linh* vừa xuống ngựa, đã trông thấy hai anh em *Thẩm-đình-phương* ra đón. Kiệu *Thôi-thị* thì đi thẳng đến trước thềm nhà khách, bấy giờ mới đỗ xuống. Hai anh em *Thẩm-đình-phương* chạy đến trước mặt mà cúi chào.

Hai người đều nói :

— Xin cúi chào tôn-tẩu!

Thôi-thị cũng cúi chào đáp lại. Hai anh em *Thẩm-nghĩa-phương* mời *Hoa-hữu-linh* vào ở chốn Đông-hoa-viên. Hôm ấy đặt tiệc khoản đãi, coi như anh em ruột.

Một hôm, hai anh em *Thẩm-đình-phương* bàn nhau rằng :

— Chúng ta tốn-phí bao nhiêu tâm-cơ, mới lừa được hắn tới đây, bây giờ hai vợ chồng hắn cứ cả ngày ở luôn với nhau thì ta còn làm chi cho được. Chẳng hóa ra ta nuôi nợ hắn người này lay sao! Âu là để hắn cơm chiều hôm nay, ta mời hắn sang đây ăn, rồi nhờ hắn ra trông-coi giúp cái cửa hiệu của ta. Nếu hắn chịu đi thì lo gì người đàn-bà kia không vào trong tay ta vậy.

Hai người bàn định xong, buổi chiều hôm ấy, mời *Hoa hữu-linh* sang cùng uống rượu. Uống rượu đến nửa đêm mới xong, *Thẩm-đình-phương* nói :

Trong cửa hiệu cầm đồ của tôi thiếu người quản-lý, tôi muốn nhờ *Hoa* đại-huynh trông coi giúp mấy hôm, khi có người đến thay, sẽ lại mời đại-huynh về đây, chẳng biết đại-huynh có thể giúp cho được hay không?

Hoa-hữu linh nói :

— Tôi đến ở đây, quấy nhiễu hai đại-huynh nhiều lắm, một việc nhỏ-mọn ấy, khi nào dám chẳng hết lòng!

Hai anh em *Thẩm-đình-phương* nghe nói, mừng-rỡ bội phần. Ngày hôm sau, *Thẩm-đình-phương* sai người đưa *Hoa-hữu-linh* ra cửa hiệu. *Hoa-hữu-linh* từ biệt hai công-tử rồi ra đi

Thẩm-đình-phương nghĩ thầm : Hôm nay *Hoa-hữu-linh* đi khỏi rồi, âu là ta phải lừa dối em ta mà lên sung trước, thử xem tình-hình thế nào. May ra duyên trời đưa lại, cũng chưa biết chừng.

Thẩm-đình-phương nghĩ vậy, mới rón-rén lên sang chốn vườn hoa, trông thấy *Thôi-thị* đang bẻ cái đòn ngồi ở giữa sân để hóng gió mát. Tay cầm chiếc quạt lượt, đang phe-phẩy quạt. Mình mặc một cái áo lụa đào mỏng, trông rõ giải lưng xanh đỏ. Mái tóc trên đầu thì bóng nhoáng, có thể soi gương được.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Hoàng-thượng đã có lời dụ rõ ràng đem cái lý-do tăng ích tài-chính của Bảo-hộ mà hiểu với quốc-dân. Dụ ấy sẽ sức dịch ra rồi lục cho các ngài mà thi hành.

Cái chính-sách cải lương này, Hoàng thượng cùng viên đại biểu chánh-phủ Đại-pháp đã thương to ý hợp mà làm; các ngài cùng các quan tỉnh cũng nên do mấy người tổng lý, hoặc những người có thể-lực và các hương quan hiểu thị cho hạt dân biết mà tuân theo mới thôa.

Khoản nay rất là quan-hệ vì rằng sau khi thi-hành tân chánh, những người can ngại không khỏi di-nghị, k iến cho nhân-dân cùng mấy n à giàu có chịu số phụ gia kỳ này tưởng rằng việc này là bởi sự độc-đoán của chánh-phủ Bảo-hộ vậy.

Việc này là xét theo sự cần yếu trong nước cùng sự ích lợi cho nhân-dân, từng đã mấy phen trù nghĩ, cốt cho thích hợp với cái tư-tưởng của dân Việt-Nam lúc bây giờ mới chuẩn định t i hành, chớ không phải nhân sự nhất thời cần thiết hoặc là nhân-lực cưỡng-bác mà vội vàng đoán-định vậy.

Hiện nay các công việc lớn lao đã cử-hành lần lần; giao-thông tiện lợi, thương-mại tự do, phàm những việc công-ích, Bảo-h đều hết sức lo làm, cốt làm t ế nào cho lối sinh-kế trong nước ngày thêm thịnh-vượng, những người trước, được cái hạnh-phúc ấy thì phải chịu thêm một p ần trách là phải rồi.

Thuế ngạch Trung-kỳ đặt ra đã 25 năm nay cũng đã lâu rồi, chưa từng bao giờ gia thêm, ngày nay chính nên tăng thu, nhưng cũng nên làm thế nào cho sự sinh kế khỏi nhân thế mà đình đốn mới được. Chẳng thế mà thôi, lại cốt khiến cho có thường độ, có thứ tự, hiệp theo lẽ công-bình mà giảm phần đớm-thọ của mọi người nữa.

Các ngài nên xét theo địa-hộ mà thi hành tân-nghị cho được bình-thích. Hiện nay điền-thổ ẩn-lậu còn nhiều, mà xã-thôn nhân dân nộp thuế chịu phần thiên trọng cũng không th ều chi, chưa có cách đạc-điền thì xem xét địa hộ không phải là một việc dễ. Nhưng thế bất-đắc-dĩ phải làm, tôi sẵn lòng tâu thành cho các ngài để cùng nhau mà xem xét. Ý-kiến các ngài ra thế nào cũng nên tư cho tôi biết. Lại định chỉnh đốn cuộc đạc-điền theo lối Việt-Nam do các ngài kiểm cố và sắp đặt, tưởng cũng có ích lắm đó.

Còn như cái lý-do tăng thêm thuế ngạch, tưởng cũng không cần nói nữa. Vì học-chính, y-chính, đạo-lộ, hải cảng cùng các công-cuộc lớn-lao như là khoản dẫn-thủy nhập-điền miễn đêu sắp lam lần lần, tốn kém rất nhiều, t u-khoản ở Trung-kỳ không thể làm đủ, các ngài cũng tôi đã biết rõ mà nhân dân tưởng cũng đều biểu thế cả.

Ở Trung-kỳ một năm chi-tiêu đến tám triệu sau mươi vạn đồng, mà phủ Toàn-quyền trợ cấp đến hai triệu ba mươi vạn đồng, bạc kho dự bị chi cấp đến ba-mươi vạn t ì mới đủ dùng. Nay nếu đem cả phí khoản theo việc khoang trương sinh-kế của Trung-kỳ hiện đương thi làm bây giờ mà xem thì chi phí phải đến sau triệu đồng; sau triệu đồng ấy là lấy vào bạc thuế của các hạt khác mà bù vào cho đủ. Phủ Toàn-quyền đặc-cách trợ cấp, các hạt khác hầu tâm tư trợ cho Trung-kỳ, co nới là một cái chứng-cớ rõ ràng vậy.

Các ngài nên hết sức giảng giải c o quan dân trong hạt biết rằng các hạt ở Đông-pháp số cũ tư trợ như thế, là mưu cho tài nguyên ở Trung-kỳ cũng nên đủ mà chính mình mà làm việc xử mình, có xét hiểu như thế mới được. Nay thông-tư.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Một thằng điên chém chết con. — Chiều hôm 20 Juin, có tên Sảng ở làng Phúc-ấm, thuộc huyện Đông-sơn, mắc bệnh điên chừng đã đến nửa tháng nay, thuốc men chữa cũng chưa lành; hôm đó nó phát điên lên đánh con dâu là rầm rĩ, dân làng đổ đến thì thấy tên Sảng đương lấy thanh củi mà đánh đập đứa con dâu nó là Thị-Thoại, thâm tím cả mình mẩy và phải nhiều đầu thương cũng nặng, người ta bèn can, ngăn cho thị-Thoại thoát thân; nên tên Sảng phát khùng lên chạy ra nhà ngoài thấy đứa con gái nó lên 6 tuổi tên là Thị-Soạn đương chơi ở đó thì nó vác ngay con dao dựa bổ cửi mà chém ngay đứa con gái nó phải mấy vết thương nặng lắm, máu mê lênn láng, nên chết ngay.

Dân làng thấy vậy liền bắt trói tên Sảng lại và canh giữ cả cái con dao dựa còn dính máu đi trình báo quan sở tại về khám; khi ấy có hỏi nó căn duyên làm sao thì nó nói vợ vẫn rằng nó đánh Thị-Thoại là con dâu nó là vì Thị-Thoại nấu cơm không vo gạo vào nồi, lại vo vào rá; còn Thị Soạn là con gái nó thì vợ nó chém nó chết, chứ không phải nó.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những buổi giời mới nóng bức này, người ta hay sinh ra bệnh xấu máu, cùng nhiều chứng ở dạ mà ra lứa.

Thuốc Hémostyl Roussel có máu ngựa tươi, lấy trong lúc ngựa đương sức mạnh khỏe.

Mỗi ngày uống một ống thuốc với một cốc nước, thực là một vị thuốc bổ rất khỏe. Những người phải đau nặng mới khỏi, nếu uống thuốc:

Hémostyl Roussel

AMPOULES

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ nhật, thứ năm nào cũng có bản đủ làm giờ sáng.

NHÀ BÀ CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ở xứ này người ta hay táo lắm, mà táo thì hay sinh ra **bệnh**; như nhức đầu, đầy bụng, **ăn không ngon miệng** và có khi **lại sinh ra sốt rét**.

Buổi sáng nên uống một viên **thuốc** này, thực là một thứ thuốc nhuận-tràng rất tốt; thuốc này là thuốc:

PILULES DEHAUT

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra cần phải làm cho hay ho vật, uống thuốc này rất để, vì có mùi thơm không có hơn bao giờ!

Bài thuốc này có nội đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỒ

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Vị thuốc kiến hiệu

1) **Hoa-liễu-giải-độc-hoàn**, *thuốc này các vị thiếu-niên đã nhiều Ngài đặc dụng, vì nó chẳng những là trị bệnh lậu, còn có thể giải độc mọi chứng khác, mỗi chai 1 p. 00.*

2) **Thuốc-ho**, *ho hàn, ho nhiệt đều hợp dụng, ho nặng đến đâu, uống giá nửa chai nhẹ ngay lập tức, mỗi lọ 0 p. 30.*

3) **Thuốc lị**, *bệnh lị thì lắm thứ, có đỏ, có trắng, hoặc vàng, hoặc huyết, hễ không có thiệp phát y trị, thực dễ hai người, thứ thuốc này có thể trị các chứng lị, mỗi chai 0 p. 30.*

4) **Thuốc cam tre nhất kiến hiệu**, *thuốc này tre thêm ăn lắm, mà trị mọi chứng cam, mỗi lọ 0 p. 10.*

Trong hiệu lúc nào cũng có thầy thuốc nên hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Gửi kí ách ở xa, từ 1 p. trở lên mấy giời, và cho xin tiền trước mỗi đồng thêm 0 p. 20..

SIOU-HANG-LAM

108, phố hàng Buồm, Hanoi

HIỆU BÁN BỐ VÀNG BẠC

泰 LỢI-THÁI 利

110, Rue des Changeurs, 110

HANOI

Bản-hiệu chuyên nghề ngót 20 năm, buôn bán thực thà, được nhiều qui-khách chiếu-cố, hằng ngày vẫn gửi vàng và đồ vàng đi bán các tỉnh trong cõi Đông-pháp và Cao-miên Lào.

Đã khách quen hay lạ, hễ gửi Commande mà có đặt ít tiền trước thì bản-hiệu cũng chiếu theo thời giá mà gửi đồ đến tận nơi.

2065

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

68, Rue des Cantonnais, 68

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 268

Bản-hiệu có bán buôn các thứ sơn chiếu, hàng tàu nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ như thổ, cuộn, tĩnh, lọa, bông, gai, nến sáp ra hàng Saigon như tĩnh, thổ, nến nến.

Nay mới có đủ các mặt, lăng thêm nhiều đem về sơn mạn rộng khổ. Những hàng này bán buôn tăng lắm, chớ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, ai hàng con nguyện không tới tận đây.

Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về bản-hiệu xin gửi cours commissionnaire.

2215 Cẩn-bạch YU-WO-TSEONG

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

Hỡi các ông mắc phải bệnh lạnh (lên và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh 年 có nếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gửi lại. Giá cả hạ hơn một đồng một lọ.

2047

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG

NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hoặc ống, hoặc viên

Thuốc ấy rất có các thuốc-thần Pháp toàn dùng một thứ thuốc ấy.

Gửi bán tại tất cả các nhà bào-chế

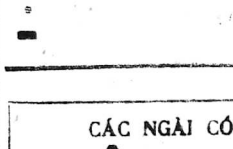
Nhà chế thuốc LACROIX, 23-32, Rue Philippe de Girard — PARIS

華 PAO-VA 貨

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi.

誠八竹牌門面所行內利貨

Chúng tôi kính-trình các quý-khách được biết rằng, nay chúng tôi mới tiếp được ở bên Tân, Hong-kong, Canton, Shang-hai, Pekin, sang nhiều đồ vàng bạc, ngọc, nga, chân-châu, bồ paách, đồ xu, đồ đồng đọt, vân vân... Song định giá bán rất rẻ. Vậy xin các ngài có lòng chiếu-cố mau mau đến ngay bản-hiệu kẻo mất một dịp tốt đi.

Hàng chuyến tàu này lại có mang cả:

1° Các thứ kính giọp để các mài đồ bán vào mùa hè này.

2° Cao-lý xâm thực hiệu.

3° Quế rất tốt.

4° Bắc nhung.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA, Bijoutier

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

TÉLÉPHONE N° 487

yếu đuối vàng vọt

GÂY MÒN

Thuốc SIROP de DESCHIENS

có huyết bổ

Làm cho sung túc máu mẹn. ấy là một vị thuốc của các Lương-y trứ danh.

Thuốc này hiếu hòa thích hợp tới với các thứ thuốc có tính nết. - Các nhà thương tại thành Paris đều dùng nó.

Tiêm mua tại Pharm. DESCHIENS, 6 đường Pont-Saint-Pierre và các nhà bào thuốc.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酷補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông L. BLANC *(người nói-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚午各喫每各喫沒喫醒欺喫精

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

3099

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

Hoặc 500.000, hoặc 200.000, hoặc 100.000 quan

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lần mua vé thứ giá 20 quan, nên thì đóng hàm 20 tháng mỗi tháng ba mươi quan. Kẹp hễn tên đến, tiền được ngay nếu vé, rồng mình có quyền nên-hàm. kể vé trúng số thì được số tiền. Mình giữ nhìn khó đành, dù một vé thiệt hẳn như không ngại đến, mà đã được thu các cuộc rút số, lại được số quyền nên-hàm mới nữa vé rất quý có tính lợi-thêm.

Vé Crédit National mỗi năm làm kỳ dự cuộc rút số: 15 tan Janvier, 1er Février, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Giải thưởng rút số như sau:

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
3 lô.	100.000 quan
6 lô.	50.000 quan

Giải thưởng rút số tiền kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rất số cũng đề trông làm

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 8576

Tiệc hễn vé này theo năm hễn hoặc ngày 15 tháng 1920, nên nhớ mua vé được đủ giải thưởng nhiều.

TIỂU-THUYẾT

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(Lịch-sử tiểu-thuyết nước Pháp)

Soạn-giả: Alexandre DUMAS

Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Mỗi tập (32 trang) 0$25 (tiền cước 0$08)

Toàn bộ (24 tập) 3.00 (tiền cước 0.35)

Ai mua xin gửi thư và mandat cho:

M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý nhà in Trung-Bắc-Tân-Văn

61-65, Rue du Coton, 61-65

HANOI